тельству [8].

2. Изменения в законодательстве. Закон 2000 г. «Об устранении дискриминации в налогообложении субъектов предпринимательской деятельности, созданных с использованием имущества и средств отечественного происхождения», отменивший предоставленные иностранным инвесторам в 1991 году налоговые льготы.

Постановление НБУ №482 от 14.10.2004 г., изменившее условия внесения и возврата инвестиций (в части валюты инвестирования): запрет НБУ инвестирования в валюте, не входящей в первую группу Классификатора, особый режим конвертации инвестиций, приходящих в Украину, усложнение процедуры репатриации прибыли. Фактически, данное постановление увеличило уровень риска для иностранных инвесторов, а также стоимость операций нерезидентов в Украине.

Причем, внедренные изменения не только создают препятствия на пути иностранному капиталу, но и противоречат действующему законодательству и международным договорам (в частности Договору о партнерстве и сотрудничестве между ЕС и Украиной).

Выводы

По нашему мнению, основным условием стимулирования деятельности иностранных и отечественных инвесторов на территории Украины является элементарное соблюдение ст. 18 Закона Украины «Об инвестиционной деятельности»: «государство гарантирует **стабильность** условий осуществления инвестиционной деятельности, соблюдение прав и законных интересов ее субъектов».

Источники и литература

1. Хозяйственный кодекс Украины от 16.01.2003г.
2. Закон Украины «О режиме иностранных инвестиций» от 19.03.1996 г.
3. Закон Украины «Об инвестиционной деятельности» от 18.09.1991 г.
4. Віденко Я. О. Удосконалення прямого іноземного інвестування // Фінанси України.– 2001. – №12. – С.96–105.
5. Заікіна О. Міжнародне співробітництво та внутрішні резерви інвестування в економіку України // Економіка України. – 2002. – №1. – С.70–77.
6. Захарін С. В. Державне регулювання іноземного інвестування // Фінанси України. – 2002. – №1. – С.92–101.
7. Захарін С. В. Податкові важелі державного регулювання іноземних інвестицій // Фінанси України. – 2000. – №7.– С. 94–101.
8. Капшук Н. Иностранные инвестиции в обход отечественной инквизиции // Компаньон. – 2005. – №6. – С. 42–44.
9. Мороз П. «Инвесторов, мягко говоря, «подставили» // Бизнес. – 2004. – №50. – С. 43–46.
10. Огренчук А. Безопасность гарантирована // Компаньон. – 2005. – №6. – С.38–40
11. Оспищев В. Факторы, влияющие на иностранные инвестиции // Экономика Украины. – 2002. – №5. – С.35–40.
12. Статистичний щорічник України 2003 рік / за ред. О. Г. Осауленка. – К.: “Техніка”, 2004.

Яровенко Т. С.

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ ТА ЇХ РОЛЬ У МЕХАНІЗМІ УПРАВЛІННЯ ЗЕД

Вступ. Еконмічне зрастання та розвиток багато в чому залежать від інвестиційної политики, ефективність якої визначає прогрес суспільства. Принципи та механізми івнестіційної политики, формуються залежно від особливостей національних економік, їхнього стану, рівня інтегрованості у світове господарство, тенденцій подальшого соціально-економічного розвитку кожної країни.

Сучасний період в Україні характеризується складною ситуацією обмеження доступних фінансових ресурсів через: низький рівень внутрішніх заощаджень, невисокий рейтинг нашої держави на міжнародних ринках капіталу, порушення оптимальних співвідношень між національними заощадженнями та інвестиціями в господарський комплекс, скорочення обсягів накопичення, зменшення бюджетних капіталовкладень, неефективне використання прямих іноземних інвестицій тощо. [1,2]

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв’язок з останніми дослідженнями та публікаціями.

Першочерговим завданням, що стоїть перед економікою України, є формування сприятливого інвестиційного клімату, залучення як внутрішніх, так і зовнішніх джерел фінансових ресурсів для вирішення економічних і соціальних питань.

З наведеними твердженнями більшості дослідників не можливо не погодитись, аналогічні міркування ми чуємо декілька разів на день. Але треба не забувати, що на будь яку проблему існують декілька поглядів, які в свою чергу будуть обумовлювати підходи до її рішення.

Виходячи з вище описаних міркувань розробляються методики оцінки інвестиційної привабливості країн та їх регіонів, які спрямовано на визначення їх інвестиційних рейтингів та по суті констатують фактичний регіональний та галузевий розподіл інвестицій. Вважається, що розподіл галузей та підприємств за привабливістю дає можливості встановити перспективи залучення інвестицій у економіку регіонів та здійснюється виходячи із інтересів інвесторів. А чи інтереси інвесторів будуть відбивати інтереси національної економіки? Чи потрібне залучення інвестицій до вже розвинутих та приоритетних галузей інвестування? Чи дають ефект розроблені методики?

Виходячи з вищевикладеного, зараз перед Україною особливо гостро стоять проблеми інвестування. Донедавна Уряд України прийняв деякі закони і положення про удосконалення ринкових механізмів регулювання у сфері інвестицій. Будемо сподіватись, що дані акти будуть ефективно перетворюватися в життя, ставши передумовою для економічного відродження України.

Сьогодні по суті в нас склалася неоднозначна ситуація. З одного боку, мало хто знає, як правильно залучати інвестиції. З іншого боку - мало хто розуміє, як ці інвестиції реалізовувати (втілювати у життя). Зусилля держави у вирішенні цього питання можна визнати недостатніми. Тим часом, інвестиційний механізм дуже непростий, навіть якщо відвернутися від специфічних особливостей пережитих нашою країною реформ. Про це свідчить і світовий досвід. Рішення, які приймаються за інвестиційними проектами, у сучасних умовах стають ключовою проблемою управління, тому що саме вони визначають напрямок і ефективність використання фінансових ресурсів підприємств на тривалий період.

Перші праці, присвячені проблемі прийняття інвестиційних рішень з’явились ще на початку 20-х років XX століття.

Бурхливого розвитку дослідження в цій галузі набуло на початку 40-х років. Принагідно можна згадати класичну теорію вибору оптимального портфеля інвестицій Гарі М. Марковитця, праці Джеймса Тобіна, Д. С. Хьюса, В. Беренса, І.А. Бланка, А. А. Робічека, С. К. Майерса, Й. Ф. Магі , Г. А. Сіка та інших авторів. [3]

Українські вчені І.В. Багрова, Р.Б. Тян, А. А. Пересада, В. П.Савчук, В. Г. Федоренко та ін. зробили вагомий внесок в економічну теорію з питань інвестиційної політики та ефективності капітальних вкладень. Більшу частину їх досліджень присвячено теоретичним і методологічним питанням розробки та реалізації інвестиційних проектів на підприємствах, формуванню механізму регулювання інвестиційної діяльності на рівні країни та її регіонів. [4,5,6]

Незважаючи на підвищену цікавість вчених та дослідників до проблем інвестування, ще існує широкий комплекс проблем щодо удосконалення оцінки та управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Постановка мети та задачі.

Метою досліджень у напрямку інвестування має стати науково-методичне обґрунтування, розробка теоретичних положень та подальше практичне удосконалення механізму підвищення ефективності функціонування та надійності діяльності підприємства в цілому. Що в свою чергу досягається за рахунок забезпечення раціонального використання наявних інвестиційних ресурсів та стимулювання їх залучення у вигляді інвестиційних проектів різноманітних видів в умовах ризику.

Актуальність даної теми обумовлюється ключовими моментами:

1. Недостатність наукових розробок у сфері прогнозування, аналізу й оцінки ступеня ризиків інвестиційних проектів у вітчизняній економічній науці підриває надійність вітчизняних підприємств, а також стримує зарубіжних інвесторів вкладати в українську економіку інвестиції.
2. Подальше дослідження та вирішення теоретичних та науково-методичних проблем в галузі регулювання інвестиційної діяльності як на загальнодержавному, регіональному рівнях так і на рівні самого підприємства є важливою задачею, яка має державне значення.
3. Необхідно відзначити, що в застосовуваному сьогодні інвестиційному інструментарії взаємозв'язок таких категорій, як "доход – ризик - ліквідність", врахований недостатньо повно, в результаті чого він не забезпечує науково обґрунтованого вирішення основних завдань інвестиційного проектування і знижує вірогідність показників інвестиційного проекту.
4. При визначенні понять ризику не береться до уваги принцип глобалізації господарювання, що є вадою при визначенні інвестиційної політики на макрорівнях.

Таким чином, головне завдання, що стоїть перед дослідниками на сьогодні - озброїти осіб, що приймають рішення технікою обліку (аналізу та управління) ризику, ліквідності та доходності, яка використовується в країнах з розвитою економікою та, що не менш важливо, максимально приблизити ці методи для використання їх в сучасних умовах в нашій країні.

Результати дослідження.

Ефективність світової економіки, її рівень та подальший розвиток, а також економічний розвиток суспільства взагалі в кінцевому рахунку складається з економічних досягнень окремих країн світу чи їх груп. Ефективність економіки країни (наприклад, у галузі інвестування – інвестиційна привабливість, тощо), відповідно, складається з рівня соціально – економічного розвитку регіонів, відповідної країни. Ефективність економіки регіону (його інвестиційна привабливість та конкурентоспроможність) має пряму, наявну, безспірну залежність від ефективності функціонування та надійності підприємств регіону.

Необхідною умовою розвитку економіки підприємства або фірми – є підприємництво. Підприємництво передусім проявляється в реалізації окремих інвестиційних проектів та програм. Тобто зрозуміло, що на мікрорівні ефективність функціонування та надійність підприємства залежить передусім від ефективності його інвестиційної діяльності, що визначає конкурентоспроможність та потенціал підприємства у діловому співробітництві, одержання лідерства у галузі тощо.

Інвестиційна діяльність підприємства орієнтована на довготермінові цілі, що реалізуються у процесі господарської діяльності шляхом відбору та реалізації відповідних інвестиційних проектів. Тобто ефективність, надійність функціонування підприємства взагалі має пряму залежність від надійності та ефективності інвестиційних проектів, що втілює в життя.

У зв'язку з вищевикладеним економічне зростання національної економіки України багато в чому буде залежати від раціонального вирішення задач впровадженням інвестиційних проектів, які на сьогодні стають головним важелем ефективного розвитку підприємства. Від вирішення таких задач залежить позитивність реалізації стратегії довгострокового розвитку національної економіки та економіки світу взагалі. Дане твердження відображає принцип глобалізації господарювання.

Як зазначалося вище, надійність та ефективність функціонування підприємства має функціональну залежність від надійності інвестиційних проектів, що воно втілює у життя.

Надійність проекту формують три якісні та кількісні складові: доход (D), ризик (R) та ліквідність (L).

Зазначимо разом із тим, що теорія і практика оцінки ефективності інвестиційних проектів розвивалася так, що методи оцінки лише частково враховують інвестиційні характеристики проектів. Це означає, що в сучасних методах оцінки проектів жодна з інвестиційних характеристик не враховується відповідно до її природи та що не менш важливо не відбивається зв’язок між ними. Відомо, що ліквідність об'єктів інвестування впливає на рівень прибутковості відповідних інвестиційних операцій. Чим нижче ліквідність окремих об'єктів (інструментів) інвестування, тим відповідно вище повинний бути необхідний рівень прибутковості по них, що забезпечує відшкодування фінансових утрат, зв'язаних з майбутньою високою тривалістю їхній реалізації при реінвестуванні капіталу. Взаємозв'язок цих показників носить зворотний характер і формує шкалу „доходність — ліквідність", що визначає кількісні пропорції їхніх рівнів у процесі здійснення операцій, зв'язаних з інвестуванням капіталу. Ризик, ліквідність та доход пов’язані між собою. Таким чином відображати залежність тільки ризику від доходу, або тільки ліквідності в залежності від доходу не має практичного змісту.

Враховуючи те, що ці три характеристики значною мірою залежні одна від одної, їх варто розглядати у комплексі, що забезпечить адекватність інвестиційних цілей в оцінці проектів.

Залучення капітальних вкладень (ΔК), призведе до зниження ймовірності ризику інвестиційного проекту. Тому мова йде про цільову функцію зниження ймовірності настання несприятливої події.

Надійність та ефективність = f (надійності,) = f (ΔК) = f (Доход, ризик, ліквідність)
функціонування ефективності підприємства проекту

Надійність ефективність проекту = f (Δ Капіталу)

Δ Капіталу = f (D, R, L) ⟶ max

при R ⟶ min, D ⟶ max, L ⟶ max ⇨ Надійність ефективність ⟶ max проекту

Якщо рівняння не зберігається

Надійність ефективність. ⟶ min, що призведе до банкрутства Проекту

Судячи з вище згаданого, дуже гостро постає питання про створення системи організаційно-економічних стабілізуючих механізмів оцінки, регулювання, управління та планування інвестиційними рішеннями, вироблення заходів, щодо зниження ризику інвестиційного проекту саме на підприємстві, що неодмінно скажеться на політиці управління ризиками на інших рівнях. При аналізі системи керування ризиками (ризик-менеджменту) в якості основного методологічного інструмента доцільно використовувати системний підхід: різні елементи, з'єднуючись, завдяки наявності зв'язків у системі здобувають нову якість, що відсутня у кожного з них окремо.

Оцінку ризику вкладення коштів у його розвиток треба здійснювати на основі ключових фінансових показників виробничої активності підприємства. При цьому підприємство повинно моделювати можливі наслідки свого економічного розвитку, а ці питання можуть бути вирішені лише за допомогою втілення певному механізму ризик-менеджменту, що дав би змогу якнайкраще (з погляду постановлених підприємством цілей) враховувати ризик, приймаючи й виконуючи господарські рішення.

Висновки з перспективою розробок в цьому напрямку.

Таким чином підвищення ефективності функціонування та надійності підприємства взагалі досягається завдяки системному підходу щодо управління ризиками, доходністю та ліквідністю інноваційно - інвестиційного проекту на основі достовірної комплексної економічної оцінки, що в свою чергу дозволить приймати ефективні рішення (підвищити ефективність їх прийняття) при укладанні контрактів і реалізації інвестиційних проектів.

Перспективи подальших розробок в цьому напрямку полягають у розробці наукових положень аналізу ризику учасників інвестиційного проекту й удосконалення методик оцінок.

Джерела та література

1. Э. С. Нухович, Б. М. Смитиенко, М. А, Эскиндаров. Мировая экономика на рубеже XX-XX1 веков. – М.: ЭКО,1995.
2. Д.Дж. Речмен, М. Х. Мескон,К.Л. Боуви, Дж. В. Тилл Современный бизнес. – Учебник. В 2т. – Т 2. Пер. с англ. – М.: Республика,1995. – 479 с.
3. Беренс В. Н., Хавранек П. М. Руководство по оценке ефективности инвестиций. – М.: ЭКО, 1995.
4. Савчук В. П. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – К.: Эльга, 1996.
5. Москвин В. А. Кредитование инвестиционных проектов: рекомендации для предприятий и комерческих банков. – М.: Финансы и статистика,2001.